

SAUGOS DUOMENŲ LAPAS

1 SKIRSNIS. Medžiagos arba mišinio ir bendrovės arba įmonės identifikavimas

Svarbi informacija *** Šis saugos duomenų lapas skirtas naudoti tik HP ir „HP Original“ produktams. Bet koks šio saugos duomenų lapo naudojimas negavus įgaliojimo yra griežtai draudžiamas ir HP gali imtis teisminių procesų priešingu atveju. ***

1.1. Produkto identifikatorius

**Prekiniam pavadinimui
arba įvardijimui** CP830Series
Registracijos numeris -
UFI CQFV-4W0E-630M-DJP2
Sinonimai HP HDR250 Yellow Scitex Ink Cartridge
Išleidimo data 02-13-2015
Versijos numeris 12
Keitimo data 04-20-2021
Pakeitimo data 12-04-2020

1.2. Medžiagos ar mišinio nustatyti naudojimo būdai ir nerekomenduojami naudojimo būdai

Nustatyti naudojimo būdai Rašalinis spausdinimas
**Nerekomenduojami
naudojimo būdai** Nežinoma.

1.3. Išsami informacija apie saugos duomenų lapo teikėją

HP Finland Oy
Piispankalliontie 17, Pt. Ground Floor
Espoo
Finland FI-02200

Telefono numeris +358-102-77-4000

HP Inc. Sveikatos poveikių linija

(Nemokamas numeris JAV) 1-800-457-4209
(Tiesioginis) 1-760-710-0048

HP Inc. Klientų aptarnavimo linija

(Nemokamas numeris JAV) 1-800-474-6836
(Tiesioginis) 1-208-323-2551

El. paštas: hpcustomer.inquiries@hp.com

**1.4 Pagalbos telefono
numeris** +358 (0)9 471977

2 SKIRSNIS. Galimi pavojai

2.1. Medžiagos ar mišinio klasifikavimas

Klasifikacija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 su keitimais

Pavojus sveikatai

Odos ėsdinimas ir (arba) dirginimas	2 kategorija	H315 - Dirgina odą.
Smarkus akių pažeidimas/dirginimas	2 kategorija	H319 - Sukelia smarkų akių dirginimą.
Odos jautrinimas	1 kategorija	H317 - Gali sukelti alerginę odos reakciją.
Toksiškumas reprodukcijai (vaisingumas, negimęs vaikas)	2 kategorija	H361fd - Įtariama, kad gali pakenkti vaisingumui. Įtariama, kad gali pakenkti negimusiam kūdikiui.

Specifinis toksiškumas konkrečiam organui – 3 kategorija kvėpavimo takų dirginimas vienkartinis poveikis

Specifinis toksiškumas konkrečiam organui – 1 kategorija kartotinis poveikis

H335 - Gali dirginti kvėpavimo takus.

H372 - Kenkia organams (kepenys , kvėpavimo organų sistema), jeigu medžiaga veikia ilgai arba kartotinai.

Pavojus aplinkai

Pavojinga vandens aplinkai, lėtinis (ilgalaikis) 2 kategorija pavojus vandens aplinkai

H411 - Toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

2.2. Ženklavimo elementai

Ženklinti pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 su pakeitimais

Sudėtyje yra:

1-vinilheksahidro-2H-azepin-2-ono, 2-Fenoksietilo akrilatas, Decyl akrilato ir Oktyl akrilato reakcijos masė, Difenil (2,4,6-trimetilbenzoi) fosfino oksidas

Pavojaus piktogramos

Signalinis žodis

Pavojinga

Teiginius apie pavojų

H315

Dirgina odą.

H319

Sukelia smarkų akių dirginimą.

H317

Gali sukelti alerginę odos reakciją.

H335

Gali dirginti kvėpavimo takus.

H361fd

Įtariama, kad gali pakenkti vaisingumui. Įtariama, kad gali pakenkti negimusiam kūdikiui.

H411

Toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

H372

Kenkia organams (kepenys , kvėpavimo organų sistema), jeigu medžiaga veikia ilgai arba kartotinai.

Atsargumo teiginiai

Prevencijos

P280

Mūvėti apsaugines pirštines, dėvėti apsauginius drabužius, naudoti akių ir veido apsaugos priemones.

P260

Neįkvėpti dulkių/dūmų/dujų/rūko/garų/aerozolio.

P271

Naudoti tik lauke arba gerai vėdinamoje patalpoje.

P201

Prieš naudojimą gauti specialias instrukcijas.

P202

Nenaudoti, jeigu neperskaityti ar nesuprasti visi saugos įspėjimai.

P270

Naudojant šį produktą, nevalgyti, negerti ir nerūkyti.

P264

Po naudojimo kruopščiai nuplauti rankas.

P273

Saugoti, kad nepatektų į aplinką.

Reakcijos

P305 + P351 + P338

PATEKUS Į AKIS: Atsargiai keletą minučių plauti vandeniu. Jeigu yra lizės ir jos lengvai išsiima, išimti lizės ir toliau tęsti plovimą.

P337 + P313

Jei akių dirginimas nepraeina: kreiptis į gydytoją.

P302 + P352

PATEKUS ANT ODOS: Nuplauti dideliu kiekiu muilo ir vandens.

P333 + P313

Jeigu sudirginama oda arba ją išberia: kreiptis į gydytoją.

P304 + P340

ĮKVEPUS: Išnešti nukentėjusį į gryną orą; jam būtina ramybė ir padėtis, leidžianti laisvai kvėpuoti.

P308 + P313

Jei buvo poveikis arba būklė kelia susirūpinimą: kreiptis į gydytoją.

P312

Pasijutus blogai, kreiptis į APSINUODIJIMŲ CENTRĄ ar į gydytoją.

P391

Surinkti ištekėjusią medžiagą.

P362

Nusivilkti užterštus drabužius ir išskalbti prieš vėl juos apsivelkant.

Sandėliavimas

P403 + P233

Laikyti gerai vėdinamoje vietoje. Talpyklą laikyti sandariai uždarytą.

P405

Laikyti užrakintą.

Pašalinimo

P501

Turinį/talpyklą išpilti (išmesti) sutinkamai su vietiniais/regiono/nacionaliniais/tarptautiniais reikalavimais.

Papildoma informacija etiketėje

Nėra.

2.3. Kiti pavojai

Šio mišinio, priskiriamo 2 toksiškų reprodukcinei sistemai produktų kategorijai (H361), klasifikacija paremta suderintu difenil(2,4,6-trimetilbenzoil)fosfino oksido klasifikavimu, kaip minima (EB) Reglamento Nr. 1272/2008 VI priede.

Pagal naujausius difenil(2,4,6-trimetilbenzoil)fosfino oksido tyrimų duomenis, pateikiamus ES REACH dokumentuose, jį siūloma klasifikuoti kaip 1B toksiškų reprodukcinei sistemai produktų kategoriją (H360), kaip tinkamesnę. Todėl mišinys turėtų būti klasifikuojamas kaip 1B toksiškų reprodukcinei sistemai produktų kategorija (H360).

Pagrindinis registruotojas atnaujino REACH dokumentus ir pareikalavo Švedijos valdžios institucijų pradėti keisti suderintą klasifikaciją. Šis SDL atnaujintas pagal Švedijos cheminių medžiagų agentūros gaires. Galimas šio produkto poveikio būdas – esant sąlyčiui su oda ir akimis, nurijus ar įkvėpus.

3 SKIRSNIS. Sudėtis arba informacija apie sudedamąsias dalis

3.2. Mišiniai

Bendra informacija

Cheminės medžiagos pavadinimas	%	CAS numeris arba EB numeris	REACH registracijos numeris	Indekso Nr.	Pastabos
2-Fenoksietilo akrilatas	<30	48145-04-6 256-360-6	01-2119980532-35-XXXX	-	
Klasifikacija:	Skin Sens. 1A;H317, Repr. 2;H361d, Aquatic Chronic 2;H411				
1-vinilheksahidro-2H-azepin-2-ono	<25	2235-00-9 218-787-6	01-2119977109-27-XXXX	-	
Klasifikacija:	Acute Tox. 4;H302, Acute Tox. 4;H312, Skin Sens. 1B;H317, Eye Irrit. 2;H319, STOT RE 1;H372				
exo-1,7,7-trimethylbicyclo[2.2.1]hept-2-yl acrylate	<15	5888-33-5 227-561-6	01-2119957862-25-XXXX	-	
Klasifikacija:	Skin Irrit. 2;H315, Skin Sens. 1B;H317, Eye Irrit. 2;H319, STOT SE 3;H335, Aquatic Chronic 1;H410				
Decyl akrilato ir Oktyl akrilato reakcijos masė	<10	Nepasiekiamas 911-295-9	-	-	
Klasifikacija:	Skin Irrit. 2;H315, Skin Sens. 1B;H317, Eye Irrit. 2;H319, STOT SE 3;H335, Aquatic Acute 1;H400, Aquatic Chronic 2;H411				
2-propiono rūgštis, reakcijos produktai su pentaeritritoliu	<5	1245638-61-2 -	-	-	
Klasifikacija:	Acute Tox. 4;H302, Skin Irrit. 2;H315, Skin Sens. 1;H317, Eye Dam. 1;H318, Aquatic Chronic 2;H411				
2-propiono rūgštis, reakcijos produktai su pentaeritritoliu ir TDI	<5	68412-43-1 -	-	-	
Klasifikacija:	Skin Irrit. 2;H315, Eye Irrit. 2;H319				
Difenil (2,4,6-trimetilbenzoil) fosfino oksidas	<5	75980-60-8 278-355-8	01-2119972295-29-XXXX	015-203-00-X	
Klasifikacija:	Skin Sens. 1B;H317, Repr. 2;H361fd, Aquatic Chronic 2;H411				
2-isopropil-9H-tioksanten-9-onas	<2.5	5495-84-1 226-827-9	01-2120769513-49-XXXX	-	
Klasifikacija:	-				
2-propenrūgšties-1,6-heksandiiesteris, polimeras su alkanu pakeistomis dvejomis grupėmis	<2.5	67906-98-3 -	-	-	
Klasifikacija:	Skin Irrit. 2;H315, Eye Irrit. 2;H319				
Butilu pakeistas etilo akrilatas	<2.5	Patentėts -	-	-	
Klasifikacija:	Skin Irrit. 2;H315, Eye Irrit. 2;H319, STOT SE 3;H335				
Glicerolis, propoksilintas, esteriai su akrilo rūgštimi	<1	52408-84-1 500-114-5	01-2119487948-12-XXXX	-	
Klasifikacija:	Skin Sens. 1;H317, Eye Irrit. 2;H319				

Cheminės medžiagos pavadinimas	%	CAS numeris arba EB numeris	REACH registracijos numeris	Indekso Nr.	Pastabos
Fenilas, bis(2,4,6-trimetilbenzoi)-fosfino oksidai	<1	162881-26-7 423-340-5	01-2119489401-38-XXXX	015-189-00-5	
Klasifikacija:	Skin Sens. 1A;H317, Aquatic Chronic 4;H413				

4 SKIRSNIS. Pirmosios pagalbos priemonės

Bendra informacija	Nėra.
4.1. Pirmosios pagalbos priemonių aprašymas	
Įkvėpus	Išneškite į gryną orą. Jei simptomai rimti, kvieškite gydytoją
Patekus ant odos	Paveiktas vietas kruopščiai nuplaukite švelniu muilu ir vandeniu. jei prasideda plovimas, kreipkitės į medikus
Patekus į akis	Netrinkite akies. Nedelsdami plaukite akis dideliu kiekiu švaraus šilto vandens (mažu slėgiu) mažiausiai 15 min. arba kol bus pašalintos dalelės. jei prasideda plovimas, kreipkitės į medikus
Prarijus	Jei medžiaga nuryjama, nedelsiant kreipkitės į medikus. Patarimas: nepradėkite vėmti Asmeniui, neturinčiam sąmonės, nieko neduoti.
4.2. Svarbiausi simptomai ir poveikis (ūmus ir uždelstas)	Nėra.
4.3. Nurodymas apie bet kokios neatidėliotinos medicinos pagalbos ir specialaus gydymo reikalingumą	Nėra.

5 SKIRSNIS. Priešgaisrinės priemonės

Bendri gaisro pavojai	Nėra.
5.1. Gesinimo priemonės	
Tinkamos gesinimo priemonės	Sausi milteliai. Anglies dvideginis (CO2). Vanduo gali būti neveiksmingas.
Netinkamos gesinimo priemonės	Vanduo gali būti neveiksmingas. Nenaudoti stiprios vandens srovės, nes ji gali išsklaidyti ir išplatinti ugnį.
5.2. Specialūs medžiagos ar mišinio keliami pavojai	Nėra.
5.3. Patarimai gaisrininkams	
Specialių apsaugos priemonių gaisrininkams	Nėra.
Specialios priešgaisrinės procedūros	Vengti nutekėjimo į lietaus kanalizaciją ir drenažinius griovius, kurie nuteka į upes.

6 SKIRSNIS. Avarijų likvidavimo priemonės

6.1. Asmens atsargumo priemonės, apsaugos priemonės ir skubios pagalbos procedūros	
Neteikiantiems pagalbos darbuotojams	Naudokite tinkamas asmenines apsaugines priemones. Nelieskite ir neikite per išsiliejusią medžiagą.
Pagalbos teikėjams	Nėra.
6.2. Ekologinės atsargumo priemonės	Neleisti produktui patekti į nuotekas. Nenuleisti į paviršinius vandenis ar sanitarinę kanalizacijos sistemą. Taip pat žr. 13 skyrių „Informacija dėl likvidavimo“.
6.3. Izoliavimo ir valymo procedūros bei priemonės	Nėra.
6.4. Nuoroda į kitus skirsnius	Nėra.

7 SKIRSNIS. Tvarkymas ir sandėliavimas

7.1. Su saugiu tvarkymu susijusios atsargumo priemonės	Vengti patekimo ant odos, į akis ir ant drabužių.
7.2. Saugaus sandėliavimo sąlygos, įskaitant visus nesuderinamumus	Saugoti nuo aukštos arba žemos temperatūros. Nelaikyti tiesioginiuose saulės spinduliuose. Nenaudoti ir nelaikyti šalia atviros ugnies, karščio ar kito uždegimo šaltinio. Gabenti ir saugoti rekomenduojama neskaidriuose didelio tankio polietileno (HDPE) induose.

8 SKIRSNIS. Poveikio kontrolė/asmens apsauga**8.1. Kontrolės parametrai****Ribinės vertės darbo aplinkoje** Ingredientui (-ams) poveikio ribinės vertės nenurodytos.**Biologinės ribinės vertės** Ingredientui (-ams) biologinio poveikio ribinės vertės nenurodytos.**Rekomenduojamos stebėsenos procedūros** Nėra.**Išvestinio Poveikio Nesukeliančio Lygio (DNEL) vertės**

Komponentai	Tipas	Būdas	Vertė	Forma
1-vinilheksahidro-2H-azepin-2-ono (CAS 2235-00-9)	Darbuotojai	Įkvėpus	4.9 mg/m ³	Sisteminis ilgalaikis
		Įkvėpus	0.17 mg/m ³	Vietinis ilgalaikis
2-Fenoksietilo akrilatas (CAS 48145-04-6)	Darbuotojai	Per odą	0.7 mg/kg	Sisteminis ilgalaikis
		Įkvėpus	77 mg/m ³	Vietinis ilgalaikis
		Įkvėpus	10 mg/m ³	Sisteminis ilgalaikis
		Per odą	1.5 mg/kg	Sisteminis ilgalaikis
Difenil (2,4,6-trimetilbenzoil) fosfino oksidas (CAS 75980-60-8)	Darbuotojai	Įkvėpus	0.822 mg/m ³	Sisteminis ilgalaikis
		Per odą	0.233 mg/kg	Sisteminis ilgalaikis
exo-1,7,7-trimethylbicyclo[2.2,1]hept-2-yl acrylate (CAS 5888-33-5)	Darbuotojai	Per odą	1.39 mg/kg	Sisteminis ilgalaikis
Fenilas, bis(2,4,6-trimetilbenzoil)-fosfino oksidas (CAS 162881-26-7)	Darbuotojai	Įkvėpus	7.8 mg/m ³	Sisteminis ilgalaikis
		Įkvėpus	7.8 mg/m ³	Systemic short term
		Per odą	3.3 mg/kg	Sisteminis ilgalaikis
		Per odą	3.3 mg/kg	Sisteminis trumpalaikis laikotarpis
Glicerolis, propoksilintas, esteriai su akrilo rūgštimi (CAS 52408-84-1)	Darbuotojai	Įkvėpus	3.7 mg/m ³	Sisteminis ilgalaikis
		Per odą	1.92 mg/kg	Sisteminis ilgalaikis

Prognuožiamas poveikio nesukeliančias koncentracijas (PNEC)

Komponentai	Tipas	Būdas	Vertė	Forma
1-vinilheksahidro-2H-azepin-2-ono (CAS 2235-00-9)	Netaikoma	Dirvožemis	0.107 mg/kg	
		Jūros vanduo	0.01 mg/l	
		Nuosėdos	0.829 mg/kg	Saldūdens
		Nuosėdos	0.0829 mg/kg	Jūros vanduo
		Periodiškai	1 mg/l	Išleidimas
		Saldūdens	0.1 mg/l	
		STP	262 mg/l	Nuotėkų Valymo Įrenginys
2-Fenoksietilo akrilatas (CAS 48145-04-6)	Netaikoma	Dirvožemis	0.006 mg/kg	
		Jūros vanduo	0.0002 mg/l	
		Nuosėdos	0.02 mg/kg	Saldūdens
		Nuosėdos	0.002 mg/kg	Jūros vanduo
		Periodiškai	0.0121 mg/l	Išleidimas
		Saldūdens	0.002 mg/l	
		STP	1.77 mg/l	Nuotėkų Valymo Įrenginys
Difenil (2,4,6-trimetilbenzoil) fosfino oksidas (CAS 75980-60-8)	Netaikoma	Dirvožemis	0.0557 mg/kg	
		Jūros vanduo	0.0005353 mg/l	
		Nuosėdos	0.29 mg/kg	Saldūdens
		Nuosėdos	0.029 mg/kg	Jūros vanduo
		Periodiškai	0.0353 mg/l	Išleidimas
		Saldūdens	0.00353 mg/l	
exo-1,7,7-trimethylbicyclo[2.2,1]hept-2-yl acrylate (CAS 5888-33-5)	Netaikoma	Dirvožemis	0.0285 mg/kg	

Komponentai	Tipas	Būdas	Vertė	Forma
Fenilas, bis(2,4,6-trimetilbenzoi)-fosfino oksidas (CAS 162881-26-7)	Netaikoma	Jūros vanduo	0.000092 mg/l	
		Nuosėdos	0.145 mg/kg	Saldūdens
		Nuosėdos	0.0145 mg/kg	Jūros vanduo
		Periodiškai	0.00704 mg/l	Išleidimas
		Saldūdens	0.00092 mg/l	
		STP	2 mg/l	Nuotėkų Valymo Įrenginys
Glicerolis, propoksilintas, esteriai su akrilo rūgštimi (CAS 52408-84-1)	Netaikoma	Jūros vanduo	0.8 mg/l	
		Periodiškai	0.8 mg/l	Išleidimas
		Saldūdens	0.8 mg/l	
		STP	1 mg/l	Nuotėkų Valymo Įrenginys
		Dirvožemis	0.00111 mg/kg	
		Jūros vanduo	0.01697 mg/kg	
		Nuosėdos	0.001697 mg/kg	Jūros vanduo
		Periodiškai	0.0574 mg/l	Išleidimas
		Saldūdens	0.00574 mg/l	
		STP	10 mg/l	Nuotėkų Valymo Įrenginys

Ekspozicijos rekomendacijos Šio produkto ribinės poveikio reikšmės nenustatytos.

8.2. Poveikio kontrolė

Atitinkamos techninio valdymo priemonės Nėra.

Individualios apsaugos priemonės, pavyzdžiui, asmeninės apsaugos įranga

Bendra informacija Nėra.

Akių ir (arba) veido apsauga Mūvėti apsauginius akinius; chemikalams atsparius akinius (jei tikėtinas apsitaisymas). Rekomenduojama įrengti akių praplovimo fontaną ir avarinį dušą.

Odos apsauga

- Rankų apsauga Rekomenduojamos pirštines: nitrilo, min. 6 mil. storio Mūvėti atitinkamas chemikalams atsparias pirštines.

- Kita apsauga Vilkėti tinkamus cheminėms medžiagoms atsparius drabužius.

Kvėpavimo organų apsauga Užtikrinkite tinkamą vėdinimą. Esant nepakankamam vėdinimui, naudoti tinkamas kvėpavimo takų apsaugos priemonės.

Apsauga nuo terminių pavojų Nėra.

Higienos priemonės Naudoti pagal gerą darbo higienos ir saugos praktiką. Stenkitės, kad ši medžiaga nepatektų į akis, ant odos, ar ant drabužių. Naudojant nevalgyti, negerti ir nerūkyti. Plauti rankas prieš pertraukas ir nedelsiant po produkto panaudojimo. Prieš pakartotiną rūbų naudojimą, perskalbkite. Laikyti atokiai nuo maisto ir gėrimų.

Poveikio aplinkai kontrolė Nėra.

9 SKIRSNIS. Fizinės ir cheminės savybės

9.1. Informacija apie pagrindines fizines ir chemines savybes

Išvaizda

Agregatinė būseną Skystis.

Forma Skystas.

Spalva Geltona

Kvapą Būdingas.

Kvapo atsiradimo slenkstis Nėra.

pH 6.8 - 7.2 „Metler Toledo“ pH matuoklis. 25 °C temperatūra

Lydimosi/užšalimo temperatūra Nėra.

Pradinė virimo temperatūra ir virimo temperatūros intervalas Nėra.

Pliūpsnio temperatūra > 110.0 °C (> 230.0 °F) Uždaras indas EPA metodus 1020

Garavimo greitis Nėra.

Degumas (kietų medžiagų, dujų)	Nėra.
Viršutinė (apatinė) degumo riba ar sprogstamumo ribinės vertės	
Viršutinė degumo riba (%)	Nėra.
Apatinė degumo riba (%)	Nėra.
Garų slėgis	Nėra.
Garų tankis	Nėra.
Tirpumas	
Tirpumas (vandenyje)	Nėra.
Padalijimo koeficientas (n-oktanolis/vanduo)	Nėra.
Savaiminio užsidegimo temperatūra	Nėra.
Skilimo temperatūra	Nėra.
Klampa	12.5 - 13.5 cP Kūgio ir plokštės reometras, 50 °C temperatūra. C 60/1° jutiklis. Vertės užfiksuotos esant 4 000 1/s.
Sprogstamosios (sprogiosios) savybės	Nėra.
Oksidacinės savybės	Nėra.
9.2. Kita informacija	
VOC	20 g/L Metodas 24/ASTM D5403-93

10 SKIRSNIS. Stabilumas ir reakingumas

10.1. Reakingumas	Nėra.
10.2. Cheminis stabilumas	Stabilus laikant įprastinėmis sąlygomis.
10.3. Pavojingų reakcijų galimybė	Sumažėjus slopintuvo kiekiui gali kilti pavojinga polimerizacija.
10.4. Vengtinės sąlygos	Veikiamas saulės šviesos.
10.5. Nesuderinamos medžiagos	Nesuderinama su stipriais šarmais ir oksidatoriais. Šarminiai metalais
10.6. Pavojingi skilimo produktai	Irdamas šis produktas gali išskirti dujinius azoto oksidus, anglies monoksidą, anglies dioksidą ir / arba lengvas angliavandenilio molekules.

11 SKIRSNIS. Toksikologinė informacija

Bendra informacija	Nėra.
Informacija apie tikėtinus poveikio būdus	
Įkvėpus	Gali sukelti kvėpavimo takus dirginimą.
Patekus ant odos	Dirgina odą. Gali sukelti alergiją susilietus su oda.
Patekus į akis	Sukelia smarkų akių dirginimą.
Prarijus	Mažai tikėtina, kad produktas gali būti prarytas.
Simptomai	Nėra.

11.1. Informacija apie toksinį poveikį

Ūmus toksiškumas Remiantis turimais duomenimis neatitinka klasifikavimo kriterijų.

Komponentai	Rūšys	Bandymo rezultatai
1-vinilheksahidro-2H-azepin-2-ono (CAS 2235-00-9)		
Ūmus		
Įkvėpus		
LC50	Žiurkė	> 1.6 mg/l
Nurijus		
LD50	Žiurkė	1114 mg/kg
Per odą		
LD50	Triušis	1700 mg/kg

Odos ęsdinimas ir (arba) dirginimas	Dirgina odą.
Smarkus akių pažeidimas/dirginimas	Sukelia smarkų akių dirginimą. Sukelia vidutinio sunkumo dirginimą triušiams (OECD 405)
Kvėpavimo takų jautrinimas	Remiantis turimais duomenimis neatitinka klasifikavimo kriterijų.
Odos jautrinimas	Gali sukelti alergiją susilietus su oda.
Mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms	Remiantis turimais duomenimis neatitinka klasifikavimo kriterijų.
Kancerogeniškumas	Remiantis turimais duomenimis neatitinka klasifikavimo kriterijų.
Toksiškumas reprodukcijai	Įtariama, kad kenkia negimusiam vaikui. Įtariama, kad kenkia vaisingumui.
Specifinis toksiškumas konkrečiam organui – vienkartinis poveikis	Gali sukelti kvėpavimo takus dirginimą.
Specifinis toksiškumas konkrečiam organui – kartotinis poveikis	Kenkia organams (kepenys , kvėpavimo organų sistema), jeigu medžiaga veikia ilgai arba kartotinai.
Aspiracijos pavojus	Remiantis turimais duomenimis neatitinka klasifikavimo kriterijų.
Informacija apie mišinį ir medžiagas	Nėra.
Kita informacija	Nėra išsamių duomenų apie šio konkretaus preparato toksiškumą

12 SKIRSNIS. Ekologinė informacija

12.1. Toksiškumas

Toksiškumas vandens aplinkai Toksiška vandens organizmams, gali sukelti ilgalaikius nepalankius vandens ekosistemų pakitimus. Šio produkto poveikis gamtai netirtas.

Komponentai	Rūšys	Bandymo rezultatai
2-Fenoksietilo akrilatas (CAS 48145-04-6)		
<i>Ūmus</i>		
	EC10	Desmodesmus subcapitatus 0.71 mg/l, 72 h (DIN 38412 L 9)
	EC50	Desmodesmus subcapitatus 4.44 mg/l, 72 h (DIN 38412 L 9)
	LC50	Leuciscus idus 10 mg/l, 96 h (DIN 38 412)
	NOEC	Desmodesmus subcapitatus 0.71 mg/l, 72 h (DIN 38412 L 9)
Vandens		
<i>Ūmus</i>		
Vėžiagyviai	EC50	Daphnia magna 1.21 mg/l, 48 h (Directive CE 79/831/CEE, Annex V, Part C)
Difenil (2,4,6-trimetilbenzoil) fosfino oksidas (CAS 75980-60-8)		
<i>Ūmus</i>		
	EC10	Pseudokirchneriella subcapitata 1.56 mg/l, 72 h (OECD 201)
	EC50	Pseudokirchneriella subcapitata > 2.01 mg/l, 72 h (OECD 201)
	LC50	Cyprinus carpio 1.4 mg/l, 96 h (OECD 203)
Vandens		
<i>Ūmus</i>		
Vėžiagyviai	EC50	Daphnia magna 3.53 mg/l, 48 h (OECD 202)
Fenilas, bis(2,4,6-trimetilbenzoil)-fosfino oksidas (CAS 162881-26-7)		
<i>Ūmus</i>		
	EC50	Desmodesmus subspicatus > 260 µg/L, 72 h (OECD 201)
	LC50	Danio rerio > 90 µg/L, 96 h (OECD 203)
	NOEC	Desmodesmus subspicatus > 260 µg/L, 72 h (OECD 201)
Vandens		
<i>Lėtinis</i>		
Vėžiagyviai	NOEC	Daphnia magna >= 8.1 µg/L, 21 d (OECD 211)

Komponentai	Rūšys	Bandymo rezultatai
Ūmus Vėžiagyviai	EC50 Daphnia magna	> 1175 µg/L, 48 h (OECD 202)
12.2. Patvarumas ir skaidomumas	Nėra.	
12.3. Bioakumuliacijos potencialas	Nėra.	
Pasiskirstymo koeficientas n-oktanolis/vanduo (log Kow)	Nėra.	
Biokoncentracijos koeficientas (BCF)		
Difenil (2,4,6-trimetilbenzoil) fosfino oksidas		72, (JIS K 0102-1986, 71 - Kanpogyo No .S, Yakuhatsu No . 615, MITI/MHW Chemical Substance Control Law, Japan)
Fenilas, bis(2,4,6-trimetilbenzoil)-fosfino oksidas		5, (similar to OECD 305 C)
12.4. Judumas dirvožemyje	Nėra.	
12.5. PBT ir vPvB vertinimo rezultatai	Tai ne PBT ar vPvB medžiaga ar mišinys.	
12.6. Kitas nepageidaujamas poveikis	Nėra.	

13 SKIRSNIS. Atliekų tvarkymas

13.1. Atliekų tvarkymo metodai

Likutinės atliekos Nėra.

Užteršta pakuotė Nėra.

ES atkritumu kods Nėra.

Išmetimo būdai / informacija
Draudžiama likviduoti kartu su bendrosiomis biuro atliekomis.
Neleisti šiai medžiagai nutekėti į kanalizaciją/vandens saugyklas.
Atliekų tvarkymas atliekamas remiantis Vietiniais, Valstijos, Federaliniu, Provincijos Aplinkos įstatymais.
Pasirūpinkite, kad surinktų ir likviduotų tinkamą licenciją turintis atliekų perdirbėjas.

14 SKIRSNIS. Informacija apie gabenimą

Dioktialavas (DOT)

JT numeris UN3082

JT teisingas krovinio pavadinimas Environmentally Hazardous Substance, Liquid, N.O.S. (Akrilatai), JŪRŲ TERŠIMO ŽIDINYS

Gabenimo pavojingumo klasė (-s)

Klasė 9

Susiję pavojai -

Pakuotės grupė III

Pavojus aplinkai

Jūros teršalas Taip

Specialios atsargumo priemonės naudotojams Nėra.

DOT Supplemental Information Transporto departamento klasifikacija taikoma tik siuntoms JAV ir Puerto Rike.

IATA

JT numeris UN3082

JT teisingas krovinio pavadinimas Environmentally Hazardous Substance, Liquid, N.O.S. (Akrilatai)

Gabenimo pavojingumo klasė (-s)

Klasė 9

Susiję pavojai -

Pakuotės grupė III

Pavojus aplinkai Taip

Specialios atsargumo priemonės naudotojams Nėra.

IMDG

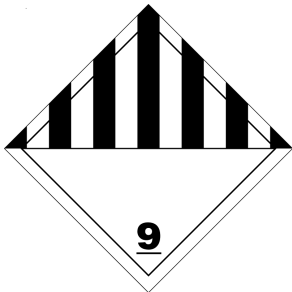
JT numeris UN3082

JT teisingas krovinio pavadinimas	Environmentally Hazardous Substance, Liquid, N.O.S. (Akrilatai), JŪRŲ TERŠIMO ŽIDINYS
Gabenimo pavojingumo klasė (-s)	
Klasė	9
Susiję pavojai	-
Pakuotės grupė	III
Gabenimo pavojingumo klasė (-s)	
Jūros teršalas	Taip
EmS	F-A, S-F
Specialios atsargumo priemonės naudotojams	Nėra.

ADR

JT numeris	UN3082
JT teisingas krovinio pavadinimas	Environmentally Hazardous Substance, Liquid, N.O.S. (Akrilatai)
Gabenimo pavojingumo klasė (-s)	
Klasė	9
Susiję pavojai	-
Pavojaus Nr. (ADR)	Nėra.
Tunelių ribojimo kodą	Nėra.
Pakuotės grupė	III
Pavojus aplinkai	Taip
Specialios atsargumo priemonės naudotojams	Nėra.

ADR; Dioktialavas (DOT); IATA; IMDG

Jūros teršalas

15 SKIRSNIS. Informacija apie reglamentavimą

15.1. Su konkrečia medžiaga ar mišiniu susiję saugos, sveikatos ir aplinkos teisės aktai

ES teisės aktai

Reglamentas (EB) Nr. 1005/2009 dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, I ir II Priedėlis su vėlesniais pakeitimais ir papildymais

Neįtraukta.

Reglamentas (EB) Nr. 850/2004 Dėl patvarių organinių teršalų, I Priedėlis su vėlesniais papildymais

Neįtraukta.

Reglamentas (ES) Nr. 649/2012 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo, I Priedėlis, 1 Dalis su vėlesniais papildymais

Neįtraukta.

Reglamentas (ES) Nr. 649/2012 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo, I Priedėlis, 2 Dalis su vėlesniais papildymais

Neįtraukta.

Reglamentas (ES) Nr. 649/2012 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo, I Priedėlis, 3 Dalis su vėlesniais papildymais

Neįtraukta.

Reglamentas (ES) Nr. 649/2012 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo, V Priedėlis su vėlesniais papildymais

Neįtraukta.

Reglamentas (EB) Nr. 166/2006 II Priedas Išleidžiamų ir Perduodamų Teršalų Registras su pakeitimais

Neįtraukta.

Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 REACH Straipsnis 59(10) Kandidatų sąrašas pagal dabartinį REACH leidimą

Neįtraukta.

Autorizacijos

Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 REACH, XIV priedas dėl medžiagų, kurioms taikoma autorizacija su keitimais

Neįtraukta.

Naudojimo apribojimai

Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 REACH XVII Priedėlis Medžiagos, kurioms taikomi prekybos ir naudojimo apribojimai, su vėlesniais papildymais

Neįtraukta.

Direktyva 2004/37/EB: dėl darbuotojų apsaugos nuo pavojų, susijusių su kancerogeninių ir mutageninių medžiagų poveikiu darbo vietoje su pakeitimais

Neįtraukta.

Kiti ES reglamentai

Direktyva 2012/18/ES dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės su vėlesniais pakeitimais ir papildymais

Neįtraukta.

Kiti teisės aktai

Visos šio HP produkto sudėtinės cheminės medžiagos nurodytos arba neprivalomos nurodyti pagal šiose valstybėse galiojančius cheminių medžiagų nurodymo įstatymus: JAV (TSCA), ES (EINECS/ELINCS), Šveicarijoje, Kanadoje (DSL/NDSL), Australijoje, Japonijoje, Filipinuose, Pietų Korėjoje, Naujojoje Zelandijoje ir Kinijoje.

Kita informacija

Šis saugos duomenų lapas atitinka Reglamento (ES) 2015/830 reikalavimus. Klasifikacija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 su pakeitimais.

Konkrečios nuostatos: Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (pakeistoje versijoje OL L 396 nuo 2007-05-29, 3 psl. su tolimesniais taisymais ir pakeitimais).

Nacionaliniai teisės aktai

Nėra.

15.2. Cheminės saugos vertinimas

Žr. pridedamą SUMI arba GEIS dokumentą, jeigu taikoma.

---

16 SKIRSNIS. Kita informacija

Nuorodos

2006 m. gruodžio 18 d. Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą (REACH).

2015 m. gegužės 28 d. Reglamentas (ES) 2015/830, keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006.

2008 m. gruodžio 16 d. Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo bei pakeitimų (CLP).

Informacija apie įvertinimo metodą, kurio pagrindu klasifikuojamas mišinys

Klasifikacija pavojų sveikatai ir aplinkai atžvilgiu atliekama derinant skaičiavimo metodus ir bandymų duomenis, jei yra.

Visas bet kurių pilnai neparašytų P frazių tekstas pateikiamas Skyriuose nuo 2 iki 15

H302 Kenksminga prarijus.
H312 Kenksminga susilietus su oda.

H315 Dirgina odą.
H317 Gali sukelti alerginę odos reakciją.
H318 Smarkiai pažeidžia akis.
H319 Sukelia smarkų akių dirginimą.
H335 Gali dirginti kvėpavimo takus.
H361d Įtariama, kad kenkia negimusiam vaikui.
H361fd Įtariama, kad gali pakenkti vaisingumui. Įtariama, kad gali pakenkti negimusiam kūdikiui.
H372 Kenkia organams, jeigu medžiaga veikia ilgai arba kartotinai.
H400 Labai toksiška vandens organizmams.
H410 Labai toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.
H411 Toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.
H413 Gali sukelti ilgalaikį kenksmingą poveikį vandens organizmams.

Keitimo informacija
Mokymų informacija
Atsisakymas

3. Sudėtis / informacija apie sudedamąsias dalis : Atskleidimo panaikinimai
Tvarkant šią medžiagą laikytis apmokymo instrukcijų.

Šis saugos duomenų dokumentas yra nemokamai teikiamas HP klientams. Tai yra naujausi paruošimo metu HP žinomi dokumento duomenys ir jie yra laikomi tiksliais. Jų negalima interpretuoti kaip užtikrinančių specialias apibrėžto produkto savybes arba jo tinkamumą konkrečioms tikslams. Šis dokumentas buvo paruoštas pagal 1 skyriuje nurodytos jurisdikcijos reikalavimus ir gali neatitikti kitose šalyse galiojančių teisinių reikalavimų.

Šis saugos duomenų lapas pateikia informaciją apie HP rašalą (tonerius), kuris yra „HP Original“ rašalo (tonerių) reikmenyse. Jeigu mūsų saugos duomenų lapas buvo pateiktas su iš naujo pripildytais, restauruotais, suderinamais arba kitais, ne „HP Original“ reikmenimis, atkreipkite dėmesį, kad čia pateikta informacija nebuvo skirta informuoti apie šiuos produktus ir gali skirtis šiame dokumente pateikta informacija ir jūsų įsigyto produkto saugos informacija. Susisiekite su iš naujo pripildytų, restauruotų ar suderinamų resursų pardavėju dėl atitinkamos informacijos, kaip asmeninės apsaugos priemonės, poveikio rizika ir saugaus naudojimo instrukcijos. HP nepriima iš naujo pripildytų, restauruotų ar suderinamų resursų perdirbimo programoms.

Santrumpų reikšmės

Amerikos valstybinių pramonės higienistų konferencija (ACGIH)	Amerikos valstybinių pramonės higienistų konferencija
CAS	„Chemical Abstracts Service“
CERCLA	Išsamus poveikio aplinkai kompensavimo ir atsakomybės aktas
CFR	Federalinių teisės aktų kodeksas
COC	Cleveland atvira taurė
Dioktialavas (DOT)	Susisiekimo departamentas
EPCRA	Pavojaus planavimo ir bendruomenės teisės žinoti aktas („Emergency Planning and Community Right-to-Know Act“ – SARA).
IARC	Tarptautinė vėžio tyrimų agentūra
NIOSH	Nacionalinis darbų saugos ir sveikatos institutas
NTP	Nacionalinė toksikologijos programa
OSHA	Darbų saugos ir sveikatos apsaugos administracija
PEL	Leistina poveikio riba
RCRA	Išteklių saugojimo ir pakartotinio naudojimo aktas
REC	Rekomenduojama
REL	Rekomenduojama poveikio riba
SARA	„Superfund Amendments and Reauthorization Act“, 1986
TPRV	Trumpalaikio poveikio riba
TCLP: <value>	Toksinių charakteristikų išplovimo procedūra
TLV	Slenkstinė reikšmė
TSCA	Toksinių medžiagų kontrolės aktas
VOC	Lakieji organiniai junginiai

Safe Use of Mixture Information (SUMI)

Informacija apie saugų mišinio naudojimą (SUMI)

UV rašalai skaitmeniniam spausdinimui: UV01 *Lithuanian*

Atsakomybės neprisiėmimas

Informacija apie saugų mišinių naudojimą (ISMN) — bendro pobūdžio dokumentas, kuriame, remiantis REACH įsipareigojimais, pateiktos produkto saugaus naudojimo sąlygos. Šiame dokumente pateiktos tik saugaus naudojimo sąlygos, jis nėra skirtas konkrečiam produktui. Importuotojas / sudarytojas, pridėdamas šį ISMN prie tam tikro produkto SDL, pareiškia, kad produktą galima saugiai naudoti laikantis žemiau pateiktų instrukcijų. Remiantis profesinės sveikatos priežiūros teisės aktais, darbdavys atsakingas už naudojimo informacijos pateikimą darbuotojams. Sudarant darbo vietas instrukcijas darbdaviams numatyta, kad produkto SDL ir etiketę visada papildo šis ISMN. Išvestinis nepavojingas lygio (DNEL) ir prognozuojamos padarinių nesukeliantis koncentracijos (PNEC) reikšmės iš cheminio saugumo vertinimo (CSA) pateiktos SDL 8 skyriuje.
REACH registracijos numeris (kur taikomas) papildo produkto SDS.

Eksploatavimo sąlygos

Maksimalus laikotarpis	Iki 8 valandų per dieną
Poveikio dažnis	< 240 dienų per metus
Proceso sąlygos	Taikoma naudojimui esant aplinkos temperatūrai. Patalpose, kuriose atliekami skaudinimo darbai, privaloma užtikrinti tinkamą vėdinimą. ANSI/ASHRAE standarte 62.1-2013 pateiktos gairės padės užtikrinti tinkamą oro kokybę darbo vietoje. Išlaikyti emisiją žemiau sudedamosioms dalims taikomų poveikio apribojimų, nurodytų SDL 8 skyriuje. Venkite tiesioginio sąlyčio. Reguliariai valyti įrenginį ir darbo vietą. Darbo vietoje būtina prižiūrėti, kad rizikos valdymo priemonės naudojamos tinkamai bei laikomasi eksploatavimo sąlygų.

Rizikos valdymo priemonės

Sąlygos ir priemonės, susijusios su individualiosiomis saugos priemonėmis ir higienos bei sveikatos vertinimu	Dėvėti apsauginius akinius su šoniniais skydeliais (jei yra taškymo tikimybė). Dėvėti cheminėms medžiagoms atsparias pirštines. Dėvėti cheminėms medžiagoms atsparius drabužius. Rekomenduojamas akių praplovimo fontanelis arba avariniai dušai. Vengti įkvėpti rankų / garų. Vengti kontakto su oda, akimis ir drabužiais. Būtina apmokyti darbuotojus, kaip tinkamai naudotis ir prižiūrėti individualiąsias apsaugos priemones (PPE).
--	---

Gerosios praktikos patarimai

Naudoti individualiosios saugos priemones, kaip reikalaujama. Plauti rankas tarp naudojamų ir po. Laikytis pramoninės higienos ir saugos gerosios praktikos. Naudoti tik esant geram vėdinimui. Naudojantis produktu negalima valgyti, gerti ar rūkyti. Prieš naudojimą išplauti užteršta drabužį. Saugoti gerai vėdinamoje patalpoje. Rašalo talpyklą laikyti gerai uždarytą. Saugoti kambario temperatūroje.	
--	--

Aplinkosaugos priemonės

Neleisti, kad ši medžiaga nutekėtų į kanalizacijos vamzdžius / vandentiekį.
Atliekas utilizuoti pagal vietos, valstybės, federalinės ir provincijos aplinkos taisykles.
Užtikrinti, kad atliekų surinkimą ir utilizavimą atliktų licencijuotas atliekų perdirbimo paslaugas teikiantis tiekėjas.

Naudojimo aprašai

IS-Naudojimas pramonėje
PW-Profesionalus plačiai paplitęs naudojimas
SU7-Spausdinimas ir įrašytų laikmenų tiražavimas
PC18-Rašalai ir milteliai
PROC1-Naudojimas uždaruose procesuose, kuriuose nėra poveikio žmonėms
PROC2-Gamyba nepertraukiamuose uždaruose procesuose su atsiktiniu kontroliuojamu poveikiu žmonėms
PROC3-Naudojimas uždaruose sumaišymo procesuose (sintezė ar formavimas)
PROC8a-Medžiagų ar preparatų perkėlimas (įkrovimas ir (arba) iškrovimas) iš indų arba į indus ir (arba) didelės talpyklas tam specialiai nepritaikytoje vietoje
PROC8b-Medžiagų ar preparatų perkėlimas (įkrovimas ir (arba) iškrovimas) iš indų arba į indus ir (arba) didelės talpyklas tam specialiai pritaikytoje vietoje
ERC5-Maišymas ir derinimas partijų procesuose, formuojant preparatus ir gaminius (kelių etapų ir (arba) žymus kontaktas)
ERC8c-Plačiai paplitęs naudojimas uždaruose patalpose, įterpiant į matricą ar jos paviršius

Papildoma informacija produkto sudėtyje

Mišinio klasifikavimas pateiktas SDL 2 skyriuje ir ant etiketės.
Mišinio klasifikavimas paremtas atskiromis sudedamosiomis dalimis ir jų koncentracija mišinyje.
Visos klasifikavimui naudojamos sudedamosios dalys pateiktos SDL 3 skyriuje.
Sudedamųjų medžiagų kiekio, pagal kurį vertinamas poveikis, apribojimai pateikti SDL 8 skyriuje.
Produkte gali būti sudedamųjų dalių, kurios tam tikriems žmonėms gali sukelti alerginę reakciją.
Šios sudedamosios dalys išvardintos SDL 2 skyriuje.
Šis produktas klasifikuojamas kaip toksiškas vandens organizmams, gali sukelti ilgalaikius neigiamus pakitimus vandens ekosistemoje.